

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

21 januari 2003

VERZOEKSCRIFTEN

over het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heren Jef Van Looy en Patrick Lachaert**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening behandelde diverse verzoekschriften over het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw op 16 januari 2003.

1. Procedure

De verzoekschriften van de heer Frederik De Baere en van de heer Yannick Boes werden ingediend op 15 oktober 2002 en werden op 18 oktober 2002 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Het verzoekschrift van de heer René Claes werd ingediend op 23 oktober 2002 en werd op 24 oktober 2002 ontvankelijk verklaard.

Het verzoekschrift van de heer Johan De Smet werd ingediend op 28 oktober 2002 en op 31 oktober 2002 ontvankelijk verklaard.

Het verzoekschrift van de heer Patrick Leplae werd ingediend en ontvankelijk verklaard op 31 oktober 2002.

De verzoekschriften van de heer Marc Minnaert en van de heer Kris Dekeyzer werden ingediend op 5 november 2002 en ontvankelijk verklaard op 6 november 2002.

De verzoekschriften van de heer Peter De Hen en van mevrouw Jenny Van Driessche werden ingediend op 14 november 2002 en ontvankelijk verklaard op 19 november 2002.

Deze verzoekschriften werden voor behandeling verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening. Deze commissie behandelde de verzoekschriften op 16 januari 2003.

2. Voorgeschiedenis en inhoud

De heer *Jacques Timmermans*, voorzitter, schetst de inhoud van de verzoekschriften en verwijst naar eerdere discussies in de commissie over het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw. Over de alarmkanonnen werden reeds verzoekschriften ingediend en besproken in de zittingsjaren 1998-1999, 1999-2000 en 2000-2001. In meerdere van de nu voorliggende verzoekschriften wordt

overigens verwezen naar de eerdere behandeling van het onderwerp in de commissie.

Bij de bespreking van het verzoekschrift van mevrouw Kristine De Leeuw in het zittingsjaar 1999-2000 kwam de commissie tot de conclusie dat het gebruik van veldkanonnen niet moet worden geregeld in Vlarem (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning), maar dat het tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten behoort om indien nodig een reglement op te stellen. De commissie verzocht de minister een aanbeveling aan de gemeenten te richten waarin wordt gewezen op deze verantwoordelijkheid en op het bestaan van alternatieve en milieuvriendelijke afschrikkingsmiddelen (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 208/1*).

Bij de bespreking van het verzoekschrift van de heer Philip Van Belleghem in het zittingsjaar 2001-2002 bleek uit het antwoord van de minister dat er nog zeer veel discussie bestaat over de effectiviteit van de alternatieve afschrikkingsmiddelen. Om die reden werd nog geen aanbeveling aan de gemeenten gericht. Er wordt wel een studie gestart, waarbij ook enkele proefprojecten zouden worden opgezet door de Administratie Land- en Tuinbouw. Een voorlopig modelreglement voor de gemeenten werd opgesteld en als bijlage aan het verslag toegevoegd (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1129/1*).

In de nu voorliggende verzoekschriften (waarvan er een aantal identiek zijn) wordt verwezen naar de eerdere conclusies en wordt aangeklaagd dat er nog geen modelreglement aan de gemeenten werd bezorgd en dat de geplande studie vertraging heeft opgelopen. Intussen blijft de lawaaihinder aanhouden. De verzoekers gaan niet akkoord met het argument dat er wegens het subsidiariteitsbeginsel geen reglement kan worden opgesteld op het niveau van het Vlaamse Gewest en vragen dat het Vlaams Parlement en de minister het gebruik van alarmkanonnen zouden verbieden.

3. Bespreking

Mevrouw *Vera Dua*, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, schetst op vraag van de commissievoorzitter de stand van zaken in het dossier van de veldkanonnen.

Vanaf begin 2001 vergaderde een werkgroep met alle betrokken administraties om een stappenplan uit te werken met de bedoeling een oplossing te bieden aan het probleem van het gebruik van alarmkanonnen. De voornaamste conclusies van deze werkgroep waren de volgende :

- de bevoegdheid voor deze materie ligt bij de gemeenten en het is best dat dit zo blijft, omdat dit bestuursniveau het dichtst bij de mensen op het terrein (de landbouwers en omwonenden) staat en omdat het gebruik van alarmkanonnen heel erg kan verschillen van gemeente tot gemeente, afhankelijk van de teelten die er worden gekweekt ;
- door het gebruik van alarmkanonnen te reglementeren via Vlarem zou worden voorbijgegaan aan de lokale specificiteit. Voor de gemeenten zou een algemene, dwingende reglementering bovendien overkomen als betuttelend ;
- een studie die de binnen- en buitenlandse ervaringen samenbrengt, kan een algemeen beeld geven van de problematiek in een zeer brede context. Er kunnen nieuwe gegevens naar boven komen, die geïmplementeerd kunnen worden in de veldproeven ;
- veldproeven waarbij verschillende afschrikingsmethoden worden getest bij verschillende teelten kunnen duidelijkheid brengen in de efficiëntie ervan. Hieruit kunnen concrete aanbevelingen volgen voor de landbouwers die ervoor zorgen dat in het veld een voldoende effectieve methodiek ter bestrijding van bepaalde diersoorten kan plaatsvinden, terwijl anderzijds de omwonenden zo weinig mogelijk last ondervinden.

Naar aanleiding hiervan werd afgesproken om een studie met bijhorende veldproeven te laten uitvoeren. Er werd beslist een algemene offerte uit te schrijven in het kader van het TWOL-programma 2002 (Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu), waarbij geïnteresseerde instellingen zich kandidaat konden stellen om de studie uit te voeren. De kost werd geraamd op 150.000 euro.

Er kwamen slechts twee reacties binnen. De ene instelling maakte een offerte ten bedrag van 99.000 euro, de tweede vroeg een bedrag van 217.600 euro om de opdracht tot een goed einde te brengen. De administratie vond de tweede aanbieding veruit de beste. De Inspectie van Financiën kon zich hiermee niet akkoord verklaren wegens het te grote prijsverschil en het te vaag bestek.

Op dit ogenblik wordt verder onderhandeld met de mogelijke uitvoerder van het project en wordt een oplossing gezocht om de studie zo snel mogelijk van start te laten gaan. De bedoeling is dat de ingezamelde informatie nog op tijd kan worden verwerkt om ze mee op te nemen in de opstelling van

de veldproeven, omstreeks mei-juni 2003. De veldproeven moeten lopen over twee seizoenen om de bekomen resultaten correct te kunnen interpreteren.

Intussen werden, via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), reglementen ingezameld van verschillende gemeenten die de materie hebben opgenomen in hun lokale reglementering. Daaruit werd een modelreglement gedistilleerd, dat onder meer via de website van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten bekend werd gemaakt. Elke gemeente die dat wil, kan dus gebruik maken van dit algemeen reglement om er een concrete invulling aan te geven voor haar grondgebied. Na afronding van de studie en de veldproeven kan het modelreglement worden verfijnd en aangepast waar nodig.

Uit de verzoekschriften en uit de klachten die op het kabinet toekomen, leidt de minister af dat talrijke omwonenden nog steeds hinder ondervinden en dat niet alle betrokken gemeenten het nodig vinden om een (goede) reglementering op te stellen. Indien dat beantwoordt aan de vraag van de commissie, is de minister bereid aan de gemeenten een omzendbrief te sturen met de uitdrukkelijke vraag oog te hebben voor de hinder bij de omwonenden wanneer het gebruik van alarmkanonnen wordt toegestaan.

De heer *Jacques Timmermans*, voorzitter, stelt dat de commissie eerst de voorafgaande vraag moet beantwoorden of het subsidiariteitsbeginsel geldt en of de reglementering van alarmkanonnen inderdaad aan de gemeentebesturen moet worden overgelaten. Blijft de commissie bij het eerder ingenomen standpunt of is een wijziging van Vlarem aan de orde ?

Indien de commissie bij het standpunt blijft dat het een gemeentelijke bevoegdheid en opdracht betreft, is de vraag aan de orde hoe een krachtige aanbeveling ten aanzien van deze besturen kan worden geformuleerd.

Op termijn kan dan volgens de voorzitter worden nagegaan of uit de studie andere conclusies moeten worden getrokken, bijvoorbeeld wat betreft eventuele alternatieve afschrikingsmiddelen. Er kan nu niet worden gewacht op de resultaten van de proefprojecten om een antwoord op de verzoekschriften te geven.

De heer *Patrick Lachaert* meent dat de reglementering van het gebruik van alarmkanonnen een taak voor de gemeenten moet blijven. Indien Vla-

rem moet gewijzigd worden, is niet duidelijk in welke zin dit moet gebeuren om op het terrein effectief te zijn. Het probleem stelt zich niet overal op dezelfde wijze en kennis van de lokale situatie is daarom erg belangrijk. In bepaalde gemeenten is de hinder gereduceerd door het opstellen van een reglementering en door afspraken te maken over het gebruik. De andere betrokken gemeentebesturen moeten hun verantwoordelijkheid opnemen voor de volledige bevolking van hun grondgebied. Daarom sluit het lid zich aan bij de suggestie van de minister om een omzendbrief aan de gemeenten te richten.

De heer *Gerald Kindermans* herinnert aan het eerdere standpunt van de minister, bij de behandeling van vorige verzoekschriften, dat het een gemeentelijke bevoegdheid betreft en dat het niet aan het Vlaamse Gewest is om reglementerend op te treden. De minister zou de gemeenten op de goede weg helpen.

De spreker werd reeds eerder met de problematiek geconfronteerd in zijn eigen gemeente Heers, waar onder meer kersen worden geteeld. Het gemeentebestuur heeft er een principiële verbod op het gebruik van alarmkanonnen ingesteld. In afwijking daarvan kan wel een vergunning worden toegekend aan individuele land- en tuinbouwers, maar enkel na overleg met de aanvrager en de buurtbewoners. De mogelijkheid blijft bestaan om de vergunning in te trekken wanneer uit klachten zou blijken dat de afspraken over het gebruik niet worden nageleefd. Volgens de heer Kindermans biedt een principiële weigering, met de mogelijkheid een afwijking toe te staan, het voordeel dat het voor de overheid eenvoudiger is om controle uit te oefenen. Het aantal klachten is fors gedaald nadat deze regeling in werking is getreden.

Uit de verzoekschriften blijkt volgens de heer Kindermans dat in talrijke gemeenten nog geen oplossing voor de problematiek bestaat. In die omstandigheden is het volgens het lid wel aan de Vlaamse overheid, i.c. de minister, om inspanningen te doen om de gemeenten te overtuigen een dergelijke regeling uit te werken. Dat kan gebeuren in afwachting van een eventuele latere, meer definitieve regeling. Het gaat immers om een reëel probleem van hinder. De uit te werken regeling kan anders zijn naargelang de lokale situatie, waarbij de teelt en de afstand tot een woonzone van belang zijn.

De heer *Patrick Lachaert* meldt dat in de gemeente Merelbeke ook een regeling werd uitgewerkt die de verantwoordelijkheid grotendeels bij de aanvrager legt.

De heer *Jacques Timmermans* meent dat de regeling zoals die in Heers is uitgewerkt eventueel als typevoorbeeld kan worden gesteld voor andere gemeenten, zonder dat inbreuk wordt gepleegd op de gemeentelijke autonomie.

Ook mevrouw *Marleen Van den Eynde* meent dat het om een zeer reëel hinderprobleem gaat dat ernstig moet worden genomen. De minister moet de gemeentebesturen aanmanen hun verantwoordelijkheid op te nemen. Uit het gegeven voorbeeld blijkt dat een aanvaardbare oplossing kan worden gevonden indien het lokale bestuur de nodige verantwoordelijkheidszin aan de dag legt.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat er verschillende soorten omzendingbrieven bestaan. In dit geval zou de minister in plaats van een informatieve, een verordenende omzendingbrief kunnen uitvaardigen waardoor de gemeenten worden verplicht tegen een bepaalde datum een regeling uit te werken, met een voorbeeld van een reglement als bijlage.

Ook mevrouw *Isabel Vertriest* meent dat meer dwingend moet worden opgetreden ten aanzien van de gemeenten, zonder dat daarbij het subsidiariteitsbeginsel wordt verlaten. Uit discussies blijkt dat een aantal gemeentebesturen het probleem minimaliseren en de klachten van omwonenden niet eens ernstig nemen.

4. Conclusie

De commissievoorzitter stelt voor de bespreking van de verzoekschriften af te ronden met de aanbeveling aan de minister om een verordenende omzendingbrief op te stellen. Door een dergelijke omzendingbrief kunnen de gemeenten waar alarmkanonnen worden gebruikt, worden aangezet om een reglement voor het gebruik ervan op te stellen. De commissie stemt in met deze conclusie.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Jef VAN LOOY

Jacques TIMMERMANS

Patrick LACHAERT